

DOMOVINA

5 G. Licealna knjižnica
Poljanska c. 2 drž. gimn.
Ljubljana.

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev,
uradni 1'20 K, poslane, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K,
celoletno 36 K.

Kralj Peter I. Osvoboditelj umrl.

Dne 16. avgusta ob 1/2 18. uri je po daljšem bolehanju mirno v Gospodu zaspal naš prvi kralj, Njegovo Veličanstvo kralj Peter I.

Vest o smrti kralja-junaka se je hitro razširila po vsej državi in zavila v globoko žalost vse prebivalstvo.

Iz življenja pokojnega kralja.

Kralj Peter I. se je rodil 29. junija (po srbskem koledarju 12. julija) leta 1844. v Beogradu kot sin tedanjega srbskega kneza Aleksandra Karađorđevića. Ljudsko šolo je obiskoval v Beogradu. Kot 14letnega mladeniča ga je poslal oče v Ženevo, kjer je do leta 1861. nadaljeval svoje študije. Iz Ženeve je odšel v Francijo, kjer je vstopil v vojaško akademijo St. Cyr in jo dokončal l. 1864. Nato je vstopil kot oficir v francosko armado. V francosko-pruski vojni, ki je izbruhnila leta 1870., je bil princ Peter oficir v tujski legiji, ki je tvorila sestavni del 15. francoske armije. Ker se je že v prvih bojih odlikoval s svojo hrabrostjo, je bil kmalu poklican v generalni štab. V borbah na Loiri se je princ Peter odlikoval tako, da je bil med prvimi oficirji odlikovan z legijo časti. Po končani vojni je odšel princ Peter v Švico, kjer se je posvetil nadaljnjim študijam.

Med tem se je moral doma njegov oče knez Aleksander odpovedati prestolu v korist Obrenovičev. Peter je kot izgnanec živel v Švici, ali tudi tja je došel obupen glas bosanske in hercegovinske raje, ki se je dvignila proti Turkom. Knez Peter ni premissljal niti trenutka. Na skrivaj je odšel v bosansko krajino in v Orahovcu na svoje stroške zbral veliko četo vstavev in se postavil pod imenom Peter Mrkonjić na čelo borilcev za svobodo potlačene naroda (1875.). V tem času je pisal Milanu Obrenoviću, naj pozabi vse rodbinske prepire v interesu skupne borbe za osvoboditev Bosne in Hercegovine. Milan Obrenović je na to pismo odgovoril s tem, da je poslal nad Petra zahrbtnega morilca, kateremu pa se ni posrečilo izvesti zločinske nakane.

Po večletnem četovanju je odšel princ Peter najprej na Dunaj, od tam

pa v Pariz. Po kratkem bivanju v Franciji se je preselil na Cetinje. Tu se je poročil leta 1883. s kneginjo Zorko, hčerko bivšega črnogorskega kralja Nikite, ki mu je rodila pet otrok. Kratek je bil zakon kneza Petra, kajti že leta 1890. mu je umrla žena Zorka. Princ Peter se je preselil v Švico, kjer je živel kot skromen zasebnik.

Razmere v domovini so se vedno bolj slabšale. Srbski narod je končno uvidel, kam ga vodi politika Obrenovičev, ki so se po svojih zadnjih predstavnikih, kralju Milanu in Aleksandru, vdinjali v avstrijsko službo, in v tragični majski noči l. 1903. se je začela nova zgodovina srbske države. Ves narod je obrnil oči v kneza Petra in mu ponudil krono. Dne 2. junija 1903. je srbska narodna skupščina izbrala princa Petra kraljem Srbije. Po 45 letih izgnanstva je stopil Peter 11. junija 1903. na srbska tla. Pri sprejemu je rekel: «Kar je začel ded, to bo končal vnuk!»

In res je kralj Peter takoj začel z resnim delom. Kratka doba njegovega vladanja znači za Srbijo razvitek in velik napredek. Njegovo vladanje je bila nova epoha v razvoju jugoslovanske misli. To je dobro čutila Avstro-Ogrska, ki je začela borbo proti mali Srbiji najprej na gospodarskem polju. Ali srbska narodna zavest je v takozvani carinski vojni odbila ta napad, četudi z velikimi žrtvami. Potem se je začela politična borba. Imperijalistična Avstrija je leta 1908. anektirala Bosno in Hercegovino, kar je bil strašen udarec za Srbijo. Vendar Srbija v sled tega ni obupala, pač pa se je pripravljala na novo veliko borbo.

Leta 1911. so se začela pogajanja med Bolgarijo in Srbijo, pozneje se je pridružila tudi Grška in leta 1912. je bila sklenjena balkanska zveza, ki

je imela nalogo, osvoboditi balkanske brate turškega gospodstva. Dne 5. oktobra 1912. je napovedal kralj Peter vojsko Turčiji. Kakor narastli hudournik, se je zavalovila srbska vojska pod vodstvom viteškega prestolonaslednika Aleksandra. V osmih dneh je bila razbita na Kumanovem turška vojska, kralj Peter pa je s svojo vojsko vkorakal v Skoplje! In po petindvajsetih dneh je razvila srbska vojska svoj prapor na obalah sinjega Jadrana v Draču, Lešu in Ivanu Medovanskem! Ko je Bolgarska, nahujskana po Avstriji in Nemčiji, zahrbtno napadla svoje zavezničke, je srbska vojska v krvavi bitki na Brégalnici zopet dokazala, da je nepremagljiva v borbi za svobodo! Po sklenjenem bukareškem miru je bila končana prva epoha v delu kralja-osvoboditelja. Vsled silno oslabelega zdravja je izročil kralj Peter v juliju leta 1914. regentu sinu in prestolonasledniku Aleksandru, sam pa je odšel v blišče Vranje.

A dolgo ta njegov odmor ni trajal! Na Vidov dan leta 1914. je padel v Sarajevu avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand, zakleti sovražnik našega naroda! In malo dni potem, je napovedala Avstrija vojno izmučeni Srbiji, ki jo je mislila pogaziti v nekaj dneh! Ali že prvi napad na Beograd je pokazal, da Avstrija ni računala na zavest in moč naroda, ki je bil vzgojen v duhu tradicij dinastije Karađorđevićev. Prestolonaslednik Aleksander je bil vrhovni poveljnik hrabrih sokolov, stari kralj pa je hodil od rova do rova, bodril in hrabil svoje junake. Po prvih porazih je napela Avstrija vse moči, da izbrše sramoto. Od dveh strani — od Drine in Save — so napadli Avstrijci in srbska vojska se je začela izmučena in v največjem pomanjkanju že umikati... padel je Beograd in avstrijske čete so stale že pred Topolo, rojstnim krajem Karađorđevićev. Tedaj pa je prišel stari

kralj med svoje vojake in jim je spregovoril sledeče zgodovinske besede: «Otroci moji! V teku zadnjih dveh let ste se junaško borili s Turki, Bolgari in Arnavti. Neizmerno ste proslavili srbsko orožje in sebe, vi ste premagali vse svoje sovražnike. Zdaj se že štiri mesece borite z novim, silnejšim in pripravljenim sovražnikom, ki je nekočkrat močnejši nego mi. Trudni in izmučeni od teh nadčloveških naporov, se hočete videti s svojimi ženami, z otroki, ki si žele vas! Ali domovina potrebuje vaše zaščite! Vi ste prisegli domovini in sebi, boriti se do zadnje kaplje krvi! Ali jaz vas razumem. Pravične in upravičene so v mojih očeh vaše želje, želje vaših rodbin. Zato vas odvežem vaše prisege, vse vam odpuščam, otroci moji, in prosim, da vam tudi Bog odpusti. Pojdite v svoje domove, a jaz vam dajem svojo častno besedo, da se ne zgodi nikomur nič! Ali jaz, vaš stari kralj, s svojima sinovoma ostanem tu, da umremo na teh položajih, tako da bo sovražnik zavzel Srbijo šele takrat, ko prekorači preko trupla kralja in njegovih sinov!» Ali med junaki ni bilo niti enega, ki bi zapustil svojega kralja. V nekaj dnevih je bila popolnoma poražena avstrijska vojska, ki je v divjem begu bežala in zapustila Srbijo; ogromen plen je ostal v srbskih rokah. A na čelu vojske je vkorakal kralj Peter v osvobojeni Beograd.

Skoraj leto dni so se pripravljali Avstrijci in Nemci za nov napad na Srbijo, pridobili so zopet Bolgarijo, ki je zahrbtno napadla srbsko vojsko, ki se je uspešno borila proti Avstrijcem in Nemcem. Ali pred toliko premočjo ni mogla vzdržati srbska vojska; začela je odstopati. In v teh hudih časih stari kralj ni zapustil svojega naroda in svoje vojske. Vse gorje onih strašnih dni umikanja srbske vojske čez Albanijo je delil s svojim narodom, ga tolažil in vzpod-

bujal. Zavrt v velik angleški plašč, oprt na palico, je stopal stari kralji po neprelozih albanskih gorah, odklanjal je vsako udobnost, hotel je biti s svojim narodom. In ta narod, ki je videl svojega starega kralja v svoji sredi, ni obupal, šel je v izgnanstvo, ker je vedel, da ga kralj-osvoboditelj privede zopet nazaj. Kralj Peter je izpolnil svojo obljubo. Za časa izgnanstva je živel kralj Peter v začetku v Solunu, a potem se je preselil v kopališče Faleron blizu Aten, odkoder je, akoravno hudo bolan in telesno jako slab, vedrega duha zasledoval borbo za osvobojenje.

Napočil je veliki dan, ko je sin Aleksander povedel srbsko vojsko, pomnoženo s tisoči in tisoči hrvatskih in slovenskih dobrovoljcev, v veliko, končno borbo. Zmagala je velika ideja, končano je bilo delo, ki ga je začel Petrov praded, kmetovalec Crni Jurij. Kralj Peter se je vrnil v domovino, ne več kralj male Srbije, nego kralj osvobojene velike Jugoslavije!

Sedaj je kralj umrl. Pred očmi nam je vse njegovo velikansko delo za naše osvobojenje. Sadove njegove življenjske borbe uživamo sedaj mi. Zato se mu klanjamo z globokim spoštovanjem: «Večna slava kralju Petru osvoboditelju!»

Spomini na zgodovinske dni.

Leta 1904. se je vršilo v Beogradu kronanje srbskega kralja Petra. H kronanju so bili pozvani v Beograd vsi Jugoslovani.

Čim je kralj Peter stopil na prestol, je začelo živahno gibanje v jugoslovanskem zmislu iz Beograda ven. Ker ni bilo mogoče delovati politično, so se začeli med Srbijo in neodrešenimi Jugoslovani stiki predvsem kulturnega značaja. Vodstvo so prevzeli visokošolci in umetniki. Tako je prišlo leta 1904. ob priliki kronanja kralja Petra do jugoslovanske umetniške razstave in do prvega jugoslovanskega visokošolskega kongresa v Beogradu. Na zunaj se je govorilo in predavalo o kulturnih in gospodarskih stikih, od znotraj pa se je kovala tajna omladinska organizacija z namenom ustanoviti jugoslovansko državo.

Tudi kralj Peter se je živahno zanimal tako za umetniško razstavo kakor za dijaški kongres. Udeležil se je dijaškega koncerta, prirejenega v narodnem gledališču. Tam je sprejel v avdijenci dijaške odposlance, in sicer predsedstvo kongresa. Pozdrave jugoslovanskega dijaštva kralju so imeli izročiti kot delegati visokošolci Ljuba Nešić, Ljuba Jovanović, Hinko Krizman in Gregor Žerjav. Dijaki so se pripravljali na formalno svečano avdijenco, zlasti oni, ki so prihajali iz zaslužjenih krajev. Kako so se začudili, ko je namesto formalnih nagovorov in ceremonij prišel kralj deputaciji prijateljsko nasproti in takoj vse skupaj in potem še vsakega posebej zapletel v prijazen pogovor. Zlasti se je zanimal za Slovence in se dalje časa v slovenskem jeziku razgovarjal z visokošolcem Žerjavom, pri čemer je pokazal, da so mu krajevne in politične razmere v Sloveniji dobro znane.

Visokošolska omladina in umetniki so v tistem času sredi navdušenega srbskega naroda prvi izdali parolo za klic: Živio jugoslovanski kralj Peter!

Kralj svojega razgovora z jugoslovansko omladino ni pozabil. Ko je leta 1919. bival v Arangjelovcu, je tamkaj sprejel slovenskega člana kabineta ter se z naravnost čudovito bistrostjo interesiral za razmere v Sloveniji. Pri tej priložnosti je poudarjal, da mu je jugoslovansko miš-

ljeje slovenskega dela našega naroda dobro znano in da je s posebnim veseljem v dobi vojne čital poročila o jugoslovanskem gibanju med Slovenci. Omenil je, da so bili v njegovi bosanski vstaški četi proti Turkom leta 1875. tudi slovenski mladeniči in je poudaril, kako globok vtis je nanj napravilo dejstvo, da so ga ob priliki kronanja zastopniki slovenske omladine pozdravili kot jugoslovanskega kralja.

Kralj Aleksander.

V trenutku smrti kralja Petra je prešla v zmyslu naše ustave vladarska oblast na dosedanega prestolonaslednika in regenta Aleksandra, ki je postal s tem drugi kralj ujedinjenega jugoslovanskega naroda.

Kralj Aleksander je drugi sin kralja Petra in njegove soproge Zorke. Rodil se je dne 16. decembra 1888. na Cetinju, kjer je preživel svoja otroška leta. Pozneje se je šolal v Franciji, kjer je dobil tudi svojo oficirsko izobrazbo. Ko je bil njegov oče Peter izvoljen za srbskega kralja, je z njim vred prišel v Beograd tudi princ Aleksander.

Po aneksijski krizi se je takratni prestolonaslednik Gjorgije odrekel perstolonasledništvu, ki je prešlo nato z odobrenjem narodne skupščine na princa Aleksandra.

Pred izbruhom svetovne vojne je izročil kralj Peter vsled svojega slabega zdravja vladarsko oblast prestolonasledniku Aleksandru, ki je bil od takrat kot regent vladar Srbije in od dne 1. decembra 1918. kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Seveda pa je vladarsko oblast izvrševal v imenu svojega očeta Nj. Veličanstva kralja Petra.

Vladni proglas.

Na dan smrti Njegovega Veličanstva kralja Petra je izdala vlada sledeči proglas na narod Srbov, Hrvatov in Slovencev:

Njegovo Veličanstvo kralj Peter I. je umrl danes 16. avgusta ob 17⁴⁰ popoldne v svoji prestolnici v Beogradu, obkrožen od članov kraljevske vlade. Na prestol je stopil po členu 56. ustave Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander. Do povratka Nj. Veličanstva kralja Aleksandra v domovino vrši na osnovi člena 59. ustave kraljevske oblasti ministrski svet. Narod Srbov, Hrvatov in Slovencev je brez razlike imena in vere hvaležen velikemu kralju, ki je s svojim strogo ustavnim, parlamentarnim vladanjem osiguraval narodno svobodo in tako ustvaril možnost polnega razvoja narodne sile za izvršitev velikih nacionalnih ciljev in nalog. Pod njegovo vlado je postala kraljevina Srbija s svojimi svobodnimi institucijami in s svojo jasno začrtano nacionalno politiko privlačna sila za ves naš narod, kateri je živel in trpel pod tujo oblastjo in je pričakoval od Srbije svoje osvobojenje. Nikdar, v vsem času svojega s slavo venčanega življenja ni izgubil kralj Peter iz vida največji narodni ideal: Osvobojenje in ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v veliko nacionalno državo. Kot kralj je posvetil vse svoje moči oživitvorenju tega narodnega ideala. Z njim je skupno delal in se boril, z njim skupno trpel v pregnanstvu. Dočkal je slednjič, da se njegova vojska ne samo zmagovito vrne v svojo zemljo, ampak da obenem z junaškim poletom osvobodi iz tujega jarma vse Srbe, Hrvate in Slovence in jih ujedinj v eno državo. Neustrašenost in hrabrost kralja v najhujših časih velike narodne borbe, njegova vzvišena strpnost in samozatajevanje v časih težkih narodnih izkušenj bodo ostali kot svetli primer in vzgled kasnejšim rodovom, ki bodo črpali iz njih novo moč.

Velikemu kralju, ki je z brezprimer- no ljubeznijo ljubil ves narod, oddol- žimo se dostojno s tem, da se zbere- mo vsi okoli njegovega prestola, na katerega je sedaj stopil njegov sin,

vzgojen v idejah svojega roditelja in utrjen v velikem boju za osvobojenje kot njegov prvi boritelj in vrhovni komandant naše hrabre vojske.

Slava kralju Petru!
Živel kralj Aleksander!

Beograd, 16. avgusta 1921.

Sledijo podpisi vseh ministrov.

Velika Sokolska slavnost v Ljubljani.

OTVORITEV LETNEGA TELOVADIŠČA SOKOLA I V LJUBLJANI.

Otvoritev letnega telovadišča Sokola I na trgu Tabor v Ljubljani je proslavilo ljubljansko in okoliško Sokolstvo svečano. Oba slavnostna dneva, nedelja in ponedeljek, sta bila manifestacija sokolske misli. Ljubljana s številnimi izobešenimi zastavami in ponekod z okrašenimi okni je pokazala, da je in ostane sokolska.

Po otvoritveni slavnosti s sobotno večerno poklonitvijo prijatelju Sokolstva, g. dr. Ivanu Tavčarju, je sledila v nedeljo dopoldne druga pomembna slovesnost na telovadišču. Naraščaj Sokola I je dobil svoj prapor, ki naj ga vodi na njegovi poti k dosegu sokolskih ciljev.

Starosta Sokola I, dr. Pavel Pestotnik, je v lepem nagovoru poudaril pomen tega trenutka za Sokola in njegovo mladino. Iskreno se je zahvalil darovateljici prapora, sestri Zorovi, in češkoslovaškemu generalnemu konzulu, bratu dr. Benešu, ki je poklonil našemu naraščaju za njegov prapor lep drog z malim sokolom na vrhu. S pozivom sokolski mladini, naj čuva svoj ponosni prapor čist in neomadeževan kot največjo sokolsko svetinjo, je izročil starosta dr. Pestotnik prapor naraščaju, evemu zastavonoši, mlademu br. Pircu, ki ga je sprejel v družbi dveh malih sestrič iz ženskega naraščaja.

Ves zbor naraščaja in dece je prišel: «Zaklinjamo se na ta prapor kot znamenje vzvišene sokolske misli, da bomo ostali tej misli zvesti v korist in blagor našega troedinega naroda.» — Med viharnimi ovacijami je mlada četa obeh naraščajev in obojne dece defilirala prvič pred svojo zastavo in tako učinkovito zaključila lepo slavnost.

Slavju mladine je sledila v ponedeljek dopoldne slavnost odraslih: svečana otvoritev v glavnem ograjenega letnega telovadišča. Pred polnoštevilno zbranimi člani, članicami in mladine Sokola I, sokolskimi in drugimi gosti je otvoril svečano starosta dr. Pestotnik, ki je nato v svojem govoru povdarjal velik pomen tega dneva ne le za Sokola I, ampak za vse naše Sokolstvo. Pozdravil je navzoče zastopnike Saveza, hrvatskih Sokolov in prisotne gojence zagrebske podoficirske šole. Savezni starosta dr. Ravnihar je izročil pozdrave Saveza in vsega jugoslovanskega Sokolstva. Čestital je Sokolu I na dovršenem delu, ki zno- va izpričuje, da spada društvo med najboljše in najagilnejše v vsi državi. Pozdravom in častitkam se je pridružil, živahno pozdravljen, zastopnik zagrebskih Sokolov, izražajoč vero, da bo ta nova sokolska trdnjava pomagala gojiti Sokole, ki se bodo, ko pride čas, dvignili in poleteli tja preko Triglava in zasadi- dili sokolski prapor na pravo narodno mejo onkraj Soče. Med oduševljenimi vzkliki je zaključil nato starosta slavnost.

Takoj po svečani otvoritvi letnega telovadišča so se formirale sokolske čete na trgu Tabor v ponosen spre- vod, ki se je pomikal po vnaprej do- ločenih ljubljanskih ulicah. Sprevod je otvorila četa konjenice, ki so ji

sledili za godbo dravske divizije za- stavonoše s šestimi prapori, med njimi častitljivi stari prapor Ljubljanskega Sokola in prapor Saveza, nato starešinstvo Saveza, izvenslo- venski gostje z oddelkom zagrebske podoficirske šole, za njimi pa dolge vrste članov in članic v kroju. Lepi skupini narodnih noš, peš in na dveh vozeh, je sledila godba Zveze jugo- slovanskih železničarjev, za njo pa s svojim novim praporom naraščaj vseh ljubljanskih društev. Vseh ude- ležencev spreveda je bila nad 1000. Občinstvo, ki je tvorilo špalir po vseh ljubljanskih ulicah in se zbralo v velikih gručah na trgih in ovinkih, je iskreno pozdravljalo sokolske čete. Zlasti presrečno so sprejeli povsod mlade, krepke junake moškega naraščaja, ki je nastopil v zmyslu sa- veznih navodil gologlav in brez srajc in pa ljubke malčke, ki so možko in strumno korakali po taktih godbe. Z mnogih oken so obsipali Sokole s cvetjem, z drugih jih pozdravljali s klobuki, robci in zastavicami. Okrog 1. ure se je vrnil sprevod na trg Tabor.

*

Glavno točko sporeda je tvoril oba dneva javni telovadni nastop, ki se je začel v nedeljo ob 5., v ponedeljek pa ob 4. Že jutranji skušnji sta privabili obakrat na stotine občinstva, ki je uživalo krasne telovadne slike in dajalo svojemu veselju duška s ploskanjem. Do zadnjega mesta pa sta bili napolnjeni obe popol- danski prireditvi, ki sta nudili s svojimi nabitimi tribunami in tesno natrpanimi stojišči pestro sliko. V ponedeljek popoldne je dosegel obisk višek, tako da je morala cela vrsta ljudi oditi ali pa se zadovoljiti s sto- jiščem zunaj ograje. Tako je bil tudi zunanji del Tabora poln občinstva in vsa okna v okolici zasedena. Nedelj- ski nastop je izpolnil Sokol I s svojimi oddelki sam. Ni mu bilo težko, saj šteje par sto telovadcev in telo- vadk, odraslih in naraščaja. Telo- vadbo so otvorile skupne proste vaje vseh društvenih oddelkov: članov, članic, moškega in ženskega naraščaja, moške in ženske dece. Bil je to prvi poizkus te vrste, zasnovan in navezban od društvenega načel- nika br. Staneta Vidmarja. Obnesel se je v polni meri. Nastopilo je skup- no 250 telovadcev. Nato so sledile druga za drugo, brez presledkov, ostale točke sporeda. Štiri četvorke ženskega naraščaja so izvajale ljubke rajalne vaje z velikimi obro- či, deca obeh spolov pa je s svojimi srčkanimi igrami pokazala navzo- čim staršem, kako dobrim, skrbnim in ljubečim rokam je izročena v okrilju Sokola. Burno pozdravljene so nastopile nato v štirih oddelkih članice, prvič v novih letnih krojih: rumenkastobebe dokolenske obleke, z rdečo čepico in rdečim pasom, brez nogavic, z belimi šolmi. Posa- mezni oddelki so izvajali proste vaje in vaje s kiji in loparji. Vsi so želi živahno priznanje. Proste in di- halne vaje 24 članov v obleki, obi- čajni pri lahkotletičnih nastopih, so pokazale našemu občinstvu nov in dovršen sistem telesne gimnastike. Orodni telovadbi vseh oddelkov na najrazličnejšem orodju je sledil na- stop vojaštva. Vihar oduševljenja je sprejel strumno četo, ko je nastopi- la v 15 osmerostopih pod vodstvom častnika s sabljo in Sokola v telo- vadnem kroju. Simbol pobratinstva med armado in Sokolstvom. Navdu- šenje gledalcev se je še povečalo, ko so videli res dovršeno in vzorno iz- vajane borilne vaje in ko je četa od- hajala, ni bilo odobravanja ne konca ne kraja. Vidmarjeva priljubljena «Jugoslavija» je zmiselno zaključila nedeljsko javno telovadbo.

Javni telovadbi v ponedeljek je prisostvoval zastopnik pokrajinskega namestnika, g. dr. Baltić in v zastopstvu generala Dokića polkovnik Milenković. Poleg njih pa so se zbrali na glavni tribuni še vsi drugi ljubljanski odličniki. Poleg nastopov prejšnjega dne, ki so želi tudi to pot enako ali še večje priznanje, je nastopil savezni načelnik dr. Murnik s svojimi telovadnimi kompozicijami «Po jezeru», «Naprej», «Marzeljeza» in večimi rajalnimi vajami. Viharno odobravanje mu je pokazalo, kako zelo so ugajale njegove vaje. Ljubki nastop litijskega naraščaja «Mladi vojaki» je izzval priznanje, ravno tako kakor «Kresnice» kamniških Sokolic. Članstvo župe Ljubljana I je nastopilo z župnimi prostimi vajami za leto 1921. Članice Sokola I so pokazale slikovite vaje z loki. Nastop vojske je sprejelo občinstvo z vedno novim vzklkanjem: «Živeli junaki!» Momci iz srbske Mačve so nastopili v ponedeljek z istim oduševljenjem kakor v nedeljo, in so storili mnogo za priljubljenost armade. Tri ure je trajal spored, brez prestanka. In vendar se ljudje niso naveličali.

Ta sokolska slavnost je bila gotovo ena izmed najlepših v Ljubljani. Pokazala je, da se sokolska ideja širi in krepi.

Dopisi.

Železniki. Dne 8. t. m. smo pričeli z zidanjem Sokolskega doma. O potrebnosti Sokolskega doma za naš kraj ne bomo govorili, ker je to jasno za vsakega dobrega Jugoslavana, da so sokolski domovi povsod na mestu. Manjkajo nam pa denarna sredstva, vsled česar prosimo širšo javnost: Prisrevaajte po svojih močeh k tej stavbi, bodisi z denarjem, bodisi z drugim. Posebej pa se obračamo še do naših Železnikarjev in drugih iz Selške doline, ki so raztreseni po naši domovini, da se nas spomnijo ob tej priliki. Sprejme se hvalež- najmanj dar, ki se naj pošlje na podpisano društvo. Zdravo! — Telovadno društvo Sokol v Železnikih.

Beričevo. (P o ž a r.) Pišejo nam: Dne 9. t. m. je izbruhnil požar na posestvu Marije Avsec v Beričevem ter je celo posestvo vpepelil. Zažgali so otroci. Škoda je velika. Zavarovana je bila posestnica le za nekaj malega. Zahvaliti se je le vrlim gasilcem iz Dola, Beričevega in Dolskega, da so ogenj takoj pogasili in da se ni isti tudi na druga poslopja razširil. Ko je bila večja nesreča že v kraju, se je prikazal na pogorišču župan iz Dola, ki na je, namesto da bi vršil svojo dolžnost, začel izzivati, toda gasilci se za njegovo bedasto zbadanje niso veliko zmenili, temveč so vršili njih dolžnost nemoteno naprej. Razume se samo ob sebi, da je župan neustrašeni pristaš SLS. Gospoda načelnika gasilnega društva naprošamo, ako bi se še kaj takega pripetilo, naj take izzivalce poškrpi z mrzlo vodo, da bi se jim malo možgani ohladili.

Politični pregled.

Na našem prestolu se je izvršila sprememba. Njegovo Veličanstvo kralj Peter Osvoboditelj je umrl dne 16. avgusta po težki bolezni in kraljevsko oblast je prevzel Aleksander.

Kakor je imel umrli sivolasi kralj Peter zasluge za osvoboditev ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, tako jih ima tudi njegov hrabri sin kralj Aleksander.

Z našo sosedo Italijo se ne moremo sporazumeti.

Ponovne nesramne zahteve Italije, da se Italiji izroči izkoriščanje luke

Baroš za 99 let, so razburile vso jugoslovansko javnost. Vsled tega se splošno smatra, da je Italija s tem onemogočila nadaljnje razgovore o tej zadevi. S tem se definitivno prekinejo gotovo tudi jugoslovansko-italijanska trgovinska pogajanja. Italija pa je po ponesrečenem posredovanju reškega voditelja Zanelle za sporazum v reškem vprašanju med Jugoslavijo in Italijo izvršila še eno žalitev in nevljudnost napram naši državi. Izročila je našim delegatom, ki so se nahajali v Rimu zaradi takozvanih kulturnih pogajanj, potne liste in jih poslala domov. Naša vlada je proti temu nečuvenemu postopanju protestirala.

Z Madžarsko še nimamo določenih mej. Srbi, Madžari in Nemci v Baranji in bajschem trikotu, ki se ima izročiti Madžarski, so se prevzetju pokrajine po Madžarski uprli in

proglasili baranjsko republiko

z glavnim mestom Pečuhom. Proglasitev republike se je naznanila kraljevski vladi v Beogradu in vrhovnemu svetu v Parizu. Narodi baranjske republike hočejo z orožjem v roki preprečiti prihod madžarske vojske. Oni ne marajo madžarske nazadnjaške vlade. Za predsednika svoje republike so si izvolili grofa Karolyja, ki prebiva sedaj v Dubrovniku.

Vojna med Grčijo in Turčijo se bije naprej. Zadnja poročila pravijo, da so začeli Grki nekoliko omagovati in da

se je grška ofenziva ustavila,

kar je znamenje, da le ni bila grška armada tako pripravljena kakor se je v početku zmagovite ofenzive mislilo.

Da se reši ruski narod strahovite lakote, so začele razne države resno akcijo,

da se z živili odpomore Rusiji.

Tudi naša država bo pomagala. Saj pomagamo s tem bratskemu narodu, ki se bo prej ali slej otresel boljše vizma.

Gospodarstvo.

= Povoljni izgledi letine v naši kraljevini. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je izdalo poročilo o padanju dežja v mnogih krajih. Brzjavna poročila o padanju obilnega dežja so prispela v ministrstvo iz Hrvatske, Slavonije, iz Banata, Beograda in Slovenije. Ta dež je posebno dobrodejen za koruzo, vinograde in slive. V najbogatejših krajih kaže zato, da bo žetev povoljna. Posebno pri koruzi in slivah, naših glavnih pridelkih je pričakovati prav dobre letine.

= Kmetijske šole. Po pravilniku o kmetijskih šolah, ki je izdelan v ministrstvu za poljedelstvo, je število kmetijskih šol neomejeno ter dovoljeno ustanavljanje tudi privatnim osebam, a z državno privolitvijo in podporo.

= Nova poljedelska šola v Srbiji. V Aleksincu v Srbiji se osnuje nižja poljedelska šola.

= Cene žita na Hrvatskem in v Vojvodini so bile zadnje dni sledeče: Pšenica 1040 K, ječmen za pivovarne 1040 K, ječmen za krmo 850 K, koruza 820 K, oves 720 K za 100 kg.

= Poizkusi s čilskim solitrom. One, ki so prejeli spomladi čilski soliter v svrhu poizkusnega gnojenja opozarjamo, da vpošljejo poročilo o uspehu in o letini sploh, kakor so se svoječasno zavezali. — Delegacija proizvajalcev čilskega solitra. — Dipl. agr. A. Jamnik v Ljubljani, sedaj Knafljeva ulica 15.

= Vrednost našega denarja. Dne 17. avgusta se je dobilo: za 172 do 173 kron en dolar, za 740 do 750 kron 100 lir, za 46 naših kron 100

madžarskih kron, za okoli 16 do 17 naših kron 100 avstrijskih kron.

= Čilski soliter za gnojenje polja. Označba čilski soliter nam pove, da se dobiva največ tega za polje prevažnega umetnega gnojila v južnoameriški republiki Čile (Chile). Ta republika je sedaj stopila v ožje zveze z našo kraljevino, ko je imenovan za čilskega generalnega konzula v Jugoslaviji Carlos Munos Hurtado. Vsled tega nam bo lažje navezati ugodnejše gospodarske stike z republiko Čile, odkoder bi lahko dobivali večje množine solitra. Naloga naših gospodarskih krogov je, da naučijo naše poljedelce smotreno uporabljati čilski soliter. Z razumnim uporabljenjem čilskega solitra postane lahko naša kraljevina žitnica srednje Evrope.

= Za obrtno razstavo v Mariboru se je priglasilo že mnogo nad 100 obrtnikov. Razstava, ki se bo kmalu vršila, obeta nuditi obiskovalcem vpogled v prvovrstne obrtne izdelke. Občinstvo opozarjamo na razstavo že sedaj.

= Ljubljanski veliki sejem od 3. do 12. septembra 1921. ne bo podal le lepega celokupnega pregleda vzorcev razstavljenega blaga, ki si ga kupci morejo nabaviti v Sloveniji, temveč je dana na njem prilika za izložbo in pregled vse države. Veliko zanimanje inozemskih trgovcev in industrijskih krogov za potek gospodarskega življenja pri nas, je dovedlo do velike udeležbe inozemcev na sejmu. Ljubljanski veliki sejem bo v vsakem oziru dovršena in popolna prireditve. Sejmski prostori obsegajo nad 30 zgradb in paviljonov, ki so razdeljeni v nastopne oddelke: Papirna industrija, grafika in pisalne potrebščine, pohištvo in glasbeni instrumenti, majolika, fajance, pletarstvo, metlarstvo in mala lesna industrija, vrvarski izdelki, slamniki in klobuki, obleka, zlatnina in urarstvo, strojna industrija, železnina in železninski ter pločevinski izdelki, kovine in kovinski izdelki, lesna in gradbena industrija, poljedelski proizvodi, hranila in pijače, kmetijske potrebščine vsake vrste, usnjarska industrija, kemična industrija, kozmetika in zdravstvene potrebščine, tekstilno blago, perilo in modno blago. Trgovinski oddelček bo nudil celokupen pregled domače trgovine s tuzemstvom ter inozemskih industrijskih proizvodov, ki se uvažajo k nam.

= Nakup žrebet na Gorenjskem. Pokrajinska vlada, oddelek za kmetijstvo namerava nakupiti na Gorenjskem nekaj prvovrstnih žrebet, ki se bodo vzgojila v državnem žrebetišču za državne plemenjake. Konjerejci, ki imajo resnično prvovrstna žrebeta na prodaj, naj jih ponudijo v nakup komisiji, ki bo nakupovala žrebeta dne 27. avgusta ob 8. uri v Kranju in dne 29. avgusta ob 9. uri v Lescah na sejmišču.

= Cene mesu v Mariboru je določil mestni magistrat sledeče: od prvovrstne goveje živine 18 do 20 kron, od živine pod 500 kg teže 14 do 16 kron, telečje meso 10 do 12 K za en kilogram.

= Novo pivovarno osnujejo v Mostaru (Hercegovina) neke češke banke in pivovarne.

= Kredit zaboljšanje železniškega prometa v naši kraljevini. Ministrstvo za promet je pri ministrskem svetu zaprosilo za primeren kredit na račun investicijskega posojila, da more takoj pričeti z obsežnim delom za obnovo inboljšanje železniškega prometa.

= Dohodki carine meseca julija znašajo 48,936.415 dinarjev, in sicer od uvoza 39,206.804 ter izvoza 9,729.611 dinarjev.

= Svobodna žitna trgovina v Rumuniji. Rumunski ministrski svet je sklenil popolnoma svobodno trgovino z vsemi vrstami žit.

Beleške.

+ Gonja proti Srbom. Ljubljanski «Avtonomist», pomagač klerikalcev, ima vedno polno notic, v katerih sicer ne direktno, temveč po ovinkih, skuša vzbujati mržnjo proti Srbom. Sedaj pove to, sedaj ono stvar, kako delajo z nami Srbi, kako se okoriščajo na naš račun. Zakaj neki vidi «Avtonomist» le slabe strani in nikdar dobrih? Zakaj si izmišljuje neresnice in zavija dejstva res prav po svoje? Vendar pa še sedaj govori o bratih Srbih, ki pa so seveda po njegovem mnenju takšni samo zaradi slovenskih demokratov, ki da jih često zavajajo. Kmalu bo začel odkrito gonjo proti Srbom. Zaenkrat še mu to ne prija. Preveč strupa naenkrat ni dobro. Treba je polagoma zastrupljati narod in ko bo protisrbska mržnja imela dovolj korenin, bo narod zrel za avtonomijo. Da se bo ta nakana «Avtonomistu» in klerikalnemu časopisju ponesrečila, o tem smo prepričani.

Novosti.

* Kako je umiral kralj Peter. Že v nedeljo popoldne so zdravniki ugotovili znatno oslABLJENJE srca. V ponedeljek se je kraljevo stanje nekaj zboljšalo, popoldne pa se je zopet poslabšalo. Ob 6. uri so izjavili zdravniki, da kralj najbrže ne bo dočakal jutra. Dajali so mu potem celo noč injekcije kafe in s tem vzdrževali umetno funkcijo srca. Pred zoro je bolnik zaspal. Od opoldne je bil kraj njegove postelje neprestano njegov sin princ Gjorgje. Ob 5. uri popoldne so izjavili zdravniki, da se bliža kralju zadnja ura, o čemer je bila obveščena takoj vlada. Bolnik je bil zelo miren. Pri vzglavju je stal vojak z gorečo svečo, a na drugem koncu postelje predsednik vlade, Pašič, z ostalimi člani vlade. Točno ob pol 6. uri je kralj preminul.

* Kralj Aleksander ne pride k pogrebu zaradi bolezni. Uradno se poroča, da je kralj Aleksander, ki se nahaja v Franciji, bolan na slepiču in da vsled tega ne bo mogel priti v domovino in prisostvovati pogrebu kralja Petra.

* Kraljeva vila se preuredi v muzej. Ministrski svet je sklenil, da se preuredi vila, v kateri je kralj Peter bival, v narodni muzej. Vse sobe, ki jih je kralj uporabljal, ostanejo v stanju, v katerem so bile za kraljeve smrti.

* Ljubljana v žalosti. Takoj, ko je dospela vest o smrti kralja Petra, se je Ljubljana odela v črne zastave. Nekatere trgovine so v izložbnih oknih razstavile slike pokojnega kralja s črnim ozadjem. Vse javne prireditve so odpovedane.

* Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar se je v posebnem javnem pismu zahvalil vsem, ki so se ga spomnili o priliki imenovanja za namestnika s čestitkami.

* Kmetijski praznik na Bledu. Kakor lani, tako priredi tudi letos Samostojna kmetijska stranka dne 8. septembra na Bledu velik kmetijski praznik, ki obeta biti še sijajnejši od lanskega. Poleg velikega tabora, na katerem bodo nastopili vodilni politiki SKS., se priredi tudi velika dirka jahačev in vozačev. Tekma narodnih noš in velika ljudska veselica sta nadaljnji točki sporeda. Ob priliki praznika pa prirede podružnice Kmetijske družbe veliko razstavo

goveje živine, konj, ovac in koz ter sirarskih in mlekarških izdelkov. Kmetski praznik ne bo torej samo praznik osamosvojenega slovenskega kmeta, temveč tudi dokaz njegove delavnosti. Vabimo vse slovenske jahače in vozače, da se udeležijo dirke, ki bo v sportnem kot tudi v narodno-gospodarskem oziru največje važnosti. Prijave je poslati do dne 25. avgusta gosp. Francetu Ulčarju, Bled I.

* **Pri ponovnih občinskih volitvah v Brežicah** so dobili demokrati 5 mandatov, socialni demokrati 5, obrtniška lista 4, klerikalci 2 mandata. Ker so tudi obrtniški mandati napredni, je večina 9 naprednih glasov proti 2 klerikalnima in 5 socialističnim glasovom.

* **Denarno-pisemski promet z inozemstvom.** S 1. septembrom se otvori zopet denarno-pisemski promet z inozemstvom.

* **Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza** pozivlje bratska društva, da prelože prireditve zaradi smrti Njegovega Veličanstva kralja Petra za toliko časa, za kolikor bodo predpisale oblasti.

* **Podružnica Jugoslov. Matice v Trebnjem** je priredila na vrtu g. Pavlina dne 7. avgusta veselico z javno tombolo. Obilna udeležba, posebno iz vrst priprostega ljudstva, je pripomogla k izdatnemu gmotnemu uspehu. Izkazanih je za naše zaslužnjene brate 18 tisoč kron čistega dobička.

* **Dopolnilne volitve v občinah.** Ministrstvo notranjih del je izdalo vsem občinam, ki so imele komunistične odbornike nalog, da izvrše najkasneje do dne 20. septembra vse priprave za dopolnilne volitve.

* **Svoboden uvoz zvonov** za cerkve, ki so bile med vojno izplenjene, je sklenil ekonomsko-finančni odbor ministrstva.

* **Italijanski blagoslov v zasedenem ozemlju** obstoji tudi v tem, da so italijanske oblasti zaprle tekom treh let zasedbe našega ozemlja 139 naših šol. Vsled tega je skoro 14.000 jugoslovanskih otrok obsojenih, da ne bodo znali ne čitati ne pisati. Takšne so italijanske dobrote.

* **Fašisti napadli dalmatinskega deželnegega namestnika.** V Zadru so te dni štirje laški fašisti napadli in težko ranili na čelu novoimenovanega pokrajinskega namestnika v Dalmaciji, dr. Metličića. Napad je vzbudil splošno ogorčenje celo med Italijani.

* **Aretacija izdajalca.** Eden glavnih rovarjev proti obstoju naše države v inozemstvu je bil Manko Gagliardi, vodja skupine hrvatskih odpadnikov, ki so v Avstriji in Madžarski delali z vsemi sredstvi proti naši državi. Dne 10. t. m. je poseben odposlanec naše vlade s pomočjo tamošnje policije izvršil v Gradcu preiskavo v stanovanju navedenega. Najdeno je bilo veliko materijala o propagandi proti obstoju naše države. Gagliardi so aretirali in odvedli v Zagreb ter Beograd. Dokazano je, da je Gagliardi v zvezi z izdajalcema dr. Frankom in Sachsom kakor tudi z bivšimi avstro-ogrskimi generali in častniki pripravljaj pre-

vrat v Jugoslaviji. Dokazano je, da je imel zveze s prekuhmi v Jugoslaviji, ki so podpirali Frankovo zarotniško akcijo. Bil je tudi v zvezi s komunisti ter z atentati na regenta, Draškovića itd. Našla so se pri njem pisma komunističnega poslanca Kaclerovića. Tudi z Radičevci se je vezal.

* **Griža se širi.** Na Viču pri Ljubljani se je zelo razširila griža, deloma vsled preobljundenih stanovanjskih hiš in vsled nehigijenično prirejenih vodnjakov, največ pa zaradi nepazljivosti. Ker je griža tudi po drugih krajih Slovenije več ali manj razširjena, opozarjamo ponovno, da je glavno snaga, ako se hočemo griže očitovati. Bolnik na griži mora ležati sam v svoji sobi. V sobo naj ne prihaja nihče razun strežnika. V bolniški sobi mora biti posoda s triodstotno lizolovo raztopino, v kateri si mora oseba, ki streže bolniku, vsakokrat umiti roke, kadar se je dotaknila bolnika, postelje, nočne posode, bolnikove obleke itd. Odpadkom bolnika primešaj vedno pest živega apna, ker se s tem uničijo povzročitelji griže. Vsi prebivalci okužene hiše morajo uživati samo kuhana jedila in piti samo prekuhano vodo. Nihče naj ne hodi od hiše, kjer leži bolnik, dekler ni hiša razkužena. Griže se varuješ zlasti, ako si pred jedjo vedno dobro umiješ roke, ako sadje in solato dobro opereš pred uživanjem. Ne prijemlji živil nikdar z umazanimi rokami. Kadar prideš s stranišča, si vedno dobro umij roke. Snaga je proti griži, kakor proti vsem drugim nalezljivim boleznim najboljšje sredstvo.

* **Krvav pretep v Skopem na Goriskem.** Pred krčmo «Na Zingarci» so sedeli te dni štirje neznani moški ter se zabavali pri pijači. Po cesti iz Dutovelj je prišel brigadir in še drug orožnik. Brigadir je zahteval od neznancev, naj se legitimirajo. Eden izmed neznancev je mahoma potegnil iz žepa samokres ter zadel brigadirja, ki je prepeljan v bolnico izdihnil. Orožnik je nato ustrelil s puško enega izmed neznancev, ostali pa so pobegnili. Tudi krčmarica je bila ranjena na desni roki, vendar ne nevarno.

* **Poskušen vlom v vojaško blagajno.** V noči od pondeljka na torek so trije vojaki Andrej Dolenc, Josip Zadel in Ivan Novakovič hoteli vlomiti v blagajno 40. pešadijskega polka. Vlomilce pa je zasačil narednik g. Milan Radanović ter prijel glavnega krivca Dolenca. Ostala dva sta zbežala.

Po svetu.

s. **Bivši bolgarski car Ferdinand zblaznel.** Angleški list «Daily Mail» poroča, da je bivši bolgarski car Ferdinand zblaznel. Ferdinand trdi, da je zmagal v svetovni vojni in da je gospodar sveta. Vsak dan prireja velik sprejem svoje služinčadi, od katerih mora vsak predstavljati enega podjarmljenega kneza.

STRAH PRED GRMENJEM.

Znano je, da je na svetu mnogo ljudi, ki se bojijo grmenja, bolj kot vrag križa. Kakor pišejo angleški listi, se nahaja zlasti mno-

go takih strahopetnih ljudi v Birminghamu. Tam so si vsi ti strašljivci ustanovili pred leti klub, ki se je bavil najprej s tem, da je preskrboval strelovode za hiše.

Toda to se jim seveda ni zdelo dovolj sigurno za lastne osebe. Zato so si zgradili klubovski dom, ki je popolnoma zavarovan proti strelji. Kadar se pripravlja nevihta, imajo vsi člani kluba pravico, da se skrijejo pred strelami v klubskem domu in da lahko privedejo s seboj tudi svoje. Omenjeni dom je sezidan tako, da nima nobenega okna na ulico in da so vsa okna zastrta s težkimi zavesami. Da bi se v prostore ne čulo grmenje, so narejena vrata tako, da se ne čuje skozi noben glas od zunaj. Ker pa je včasih grmenje le premočno in se čuje nekoliko tudi skozi vrata, ki so si preskrbeli velik električni orkestrion, ki med nevihto cel čas divje igra razne valčke, polke in druge melodije, da bi se ne slišalo grmenje. Kadar se nevihta pomiri, naznani zvonec članom, da je nevarnost minila in da se lahko povrnejo zopet domu.

V tem klubu se nahaja mnogo zelo odličnih oseb. Baje je poiskal nekoč svoje zatočišče v tem klubu tudi današnji angleški kralj, ko je bil še princ. Pravijo, da ga je ureditev klubskega doma tako navdušila, da je sklenil, v svojih dvorcih urediti vsaj po eno sobo na ta način. Vendar pa je na ta svoj takratni sklep pozabil, ker nima v svojih dvorih nikjer takšne sobe. Bržkone se počuti tudi tako dovolj varno.

Razno.

× **Koliko konj je na svetu.** Izmed 95 milijonov konj, ki jih je na svetu, živi 44 milijonov v Evropi. Ostali so razdeljeni na Ameriko z okoli 34, Azijo s 13, Avstralijo z okoli 3 ter Afriko z 1 milijonom. Pred vojno je imela največ konj evropska Rusija, in sicer 24 milijonov (v Aziji še vrh tega 10 milijonov), nato Nemčija z okoli 5 milijonov, Avstro-Ogrska okoli 4 milijone, Francija okoli 3 milijone, Anglija z Irsko 2 milijona, Italija 900.000, Rumunija 865.000 itd. V Evropi imamo 44 toplokrvnih in 16 hladnokrvnih pasem.

× **Papirnati denar prenaša bolezn.** Znano je, da se potom bankovcev, ki gredo iz rok v roke, širi zelo mnogo bakterij, t. j. silno majhnih gliv, ki povzročajo razne bolezni. V Italiji so nedavno pregledali eno in dvokronske bankovce ter so dognali, da se nahaja na vsakem bankovcu povprečno 100 milijonov bakterij. Ako jih gre na en tak majhen kos papirja toliko, potem si lahko mislimo, kako majhne so te glivice. Seveda jih ni mogoče videti s prostim očesom, temveč le potom zelo povečalnega stekla. Vsem, ki morajo dostikrat prijemat papirnati denar, zlasti plačilnim natakarnjem, blagajnikom itd., je priporočati, da si vsakokrat po dovršenem poslu skrbno umijejo roke.

× **Petek ni vedno nesrečen dan.** Nasproti splošnemu mišljenju, da je petek dan nesreče v tednu, se da do-

kazati ravno nasprotno, da je namreč tudi srečen dan. Iz zgodovine lahko vzamemo celo vrsto primerov, ki nam to dokažejo. Tako je v petek dne 21. julija 1492. zaplovil Krištof Kolumb na svoje prvo potovanje. V petek dne 11. septembra 1493. je zaplovil proti Španiji, kamor je dospel zopet na petek. V petek dne 11. maja 1494. je odkril Ameriko. Na petek so se rodili tudi mnogi znameniti možje, tako slavni nemški državnik Bis-marck, potem ustanovitelj protestantske vere Martin Luther, ameriški državnik Washington, učenjaka Fahrenheit in Stephenson. V petek dne 17. januarja 1808. je bila ukinjena sužnost v Zedinjenih državah. Zgodovina nam torej ovrže vražo, da je petek nesrečen dan.

Ženski kotichek.

Praktični nasveti za nakupovanje, za uporabo in za pripravo govedine.

Meso dobre klavne živine ima kratko, nežno vlaknovino, jedrnatost in čvrsto tolščo in lepo rdečo barvo, dočim je meso navadne živine temnordeče, vlakna pa ima dolga in debela.

Po beli tolšči se sklepa skoraj zanesljivo na volovsko, po rumeni pa na kravje meso, ki ni toliko vredno.

Čas, kako dolgo se mora meso kuhati ali peči, to je odvisno od velikosti in kakovosti kosa in tudi od tega, kako dolgo je visela zaklana žival. Tudi letni čas ima vpliv. Poleti se prej skuha ali speče nego pozimi.

Meso mlade živine dá kalno juho in ni tako redilno, kakor ono stare klavne živine.

Preveč mastno meso dá prazno juho. Za kuhanje pripravljeno meso naj se samo hitro umije, nikakor pa se ne sme pustiti dalj časa v vodi.

Z mrzlo vodo zalito meso dá močno, dobro juho, če pa se meso dene v toplo vodo, je pa meso boljše.

Počez rezano meso je mehkeje, nego če se reže po dolgem, kakor leži vlaknovina.

Juha, katera se namerava shraniti za drugi dan, naj se le malo soli, kajti solna delca se bolj čisto raztopé v dalj časa stoječi juhi, posebno ko se drugi dan opetovano segreje.

Gospod

veselega značaja, star 25 let, želi radi pomanjkanja znanstva korespondence z gospodično enakega značaja.

Tajnost zajamčena. — Pismene ponudbe pod „Sreča“ poštno-ležeče **Sv. Juri ob Taboru.**

Varčna gospodinja rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša!

Delniška glavnica: K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje prudenje: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.